

महाराष्ट्र राज्यातील महानगरपालिकांचे वर्गीकरण
आणि त्या आधारे महानगरपालिका सेवांची ३
सेवेत विभागणी करून ३८ . अधिका-यांच्या
पदांसाठी आकृतीबंध निश्चित करणेबाबत

महाराष्ट्र शासन
नगर विकास विभाग,

शासन निर्णय क्रमांक : संकिर्ण -१००५/वर्गीकरण/प्र.क्र.३७९/०५/नवि-२४

मंत्रालय, मुंबई ४०००३२.

दिनांक :- ४ मे, २००६

प्रस्तावना :-

महाराष्ट्र राज्यात सध्या एकूण २२५ नगरपालिका/नगरपंचायती व २२ महानगरपालिका कार्यरत आहेत. राज्यातील नगरपालिकांचे लोकसंख्येच्या आधारावर यापूर्वीच "अ", "ब" आणि "क" या तीन वर्गात वर्गीकरण करण्यात आले आहे. राज्यात अस्तित्वात असलेल्या २२ महानगरपालिकांपैकी मुंबई व नागपूर महानगरपालिकांसाठी त्यांचे स्वातंत्र्य असे अधिनियम आहेत. उर्वरित २० महानगरपालिकांचे कामकाज हे मुंबई प्रांतिक महानगरपालिका अधिनियम १९४९ अन्वये चालते. राज्यातील २२ महानगरपालिकांच्या प्रशासकिय व तांत्रिक कामात सुसूत्रता व समानता आणण्यासाठी आणि महानगरपालिकांचे आर्थिक स्त्रोत, त्यांचे स्वताचे उत्पन्न सहाय्य व सहाय्य महानगरपालिकांना केंद्र / राज्य शासनामार्फत देण्यात येणारे अनुदान आर्थिक सहस्य यांचे निष्पत्ती ठरविण्यासाठी तसेच निविध प्रोत्साहन या कार्यक्रमा / योजना राबवितांना मदत करण्याच्या उद्देशाने नगरपालिकांप्रमाणे महानगरपालिकांचे वर्गीकरण करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. तसेच नगरपालिकांप्रमाणे महानगरपालिकांचे वर्गीकरण करण्याची मागणी लोकप्रतिनिधींकडूनही सातत्याने होत होती.

राज्य शासनाकडून सध्या महानगरपालिकांना नालभूत सोयी सुविधांसाठी विशेष अनुदान मंजूर करण्यात येते. स्वर विशेष अनुदान हे यापुढे अधिक / सामाजिक / विकासोत्तम दृष्ट्या कमकुवत वर्गातील महानगरपालिकांनाच प्राधान्याने वितरीत करण्याची गरज आहे तसेच या कमकुवत महानगरपालिकांचे उत्पन्नाचे स्त्रोत बळबंद करून पाणीपट्टी/मालमत्ता कर व इतर करांचे सुसूत्रिकरण करून त्यांची प्रभावीपणे वसूली करण्याची गरज आहे. त्यामुळे महानगरपालिकांना पायाभूत सोयी सुविधांच्या विकास कामांसाठी पुरेसा निधी मिळण्यास मदत होईल.

" विशेष अनुदान" फक्त कमकुवत वर्गातील महानगरपालिकांनाच वितरीत केल्यामुळे, मालमत्ता कर व पाणीपट्टी कर यामध्ये सुसूत्रता आणून कमकुवत महानगरपालिकांच्या पायाभूत सोयी सुविधांच्या निर्मितीसाठी विशेष प्रयत्न केल्यास महानगरपालिकांतर्गत पायाभूत सुविधांचा विकास होवून स्वर शहरे राज्यातील विकासात शहरांचे पर्याय ठरून उद्योग/व्यवसाय विषयक गुंतवणुकीसाठी उद्येकांना/ गुंतवणूकदारांना आकर्षित करण्यास मदत होऊ शकेल आणि त्यामुळे अशा शहरात रोजगाराच्या संधी उपलब्ध होतील. तसेच विशिष्ट शहरांमध्ये झपाट्याने वाढणा-या लोकसंख्येचे विकेंद्रीकरण होऊ शकेल. ही बाब देखील महानगरपालिकांच्या वर्गीकरणासाठी प्रकटनी विचारात घेण्यात आली आहे.

राज्यातील मुंबई व्यतिरिक्त उर्वरित २१ मनपांचे वर्गीकरण वरताना लोकसंख्येस ५०% गुणभार (Wightage) दरही स्वताचे उत्पन्नास ३० % गुणभार, व दरही क्षेत्रफळस २०% गुणभार (Wightage) दाखविण्यात आला आहे. त्यानुसार मुंबई महानगरपालिका व्यतिरिक्त अन्य महानगरपालिकांच्या द्रष्टा टक्केवारीचा महानगरपालिका निहाय तपशिल, वर्गीकरणासाठी विचारात घेण्यात आला आहे.

२. राज्यातील महानगरपालिकांच्या वर्गीकरणानंतर त्यांच्या प्रशासकिय स्तरावर नियंत्रण देण्यासाठी, तसेच वर्गीकरण निहाल अधिका-यांच्या वेतनश्रेणीत समतता व सुरक्षा आणण्यासाठी वर्गीकरणधारित महानगरपालिकेच्या गट - अ (वर्ग -१) व गट - ब (वर्ग -२) मधील २८ संवर्गातील अधिका-यांची पदनाम, पदसंख्या व वेतनश्रेणी यासाठी आकृतीबंध निश्चित करण्याची आवश्यकता होती.

राज्यातील मुंबई व नागपूर वगळता २० महानगरपालिकांचे कामकाज मुंबई प्रांतिक महानगरपालिका अधिनियम १९४९ अन्वये चालते. या अधिनियमच्या प्रकरण चार मध्ये महानगरपालिकांचे अधिकारी व कर्मचारी यांच्या नियुक्ती व सेवेच्यासंबंधी तरतुदी आहेत. या तरतुदी महत्ता मनाचे अधिकारी व कर्मचारी यांचे सैद्धांतिक अधिकारी व अन्य अधिकारी असे वर्गीकरण करण्यात आले आहे. या अधिनियमतील कलम ४५, ४६, ४७ मध्ये सैद्धांतिक अधिका-यांच्या नियुक्ती विषयक तरतुदी आहेत. तर अन्य अधिकारी व कर्मचारी यांच्या नियुक्ती विषयक तरतुदी कलम ५१, ५३, ५४, २४५ ते २४८ मध्ये निरु केलेल्या असून नागपूर शहर महानगरपालिका अधिनियम-१९४८ च्या कलम ४९, ५०, ५१ मध्ये अधिकारी व कर्मचारी यांच्या नियुक्ती विषयक तरतुदी आहेत. तसेच या दोन्ही अधिनियमातील सदर कलमांमध्ये महानगरपालिकांना शासनाच्या मान्यतेने आवश्यकतेनुसार पदे निर्माण करण्यात येतात. सद्यःस्थितीत राज्यातील विविध २२ महानगरपालिकेच्या आस्थापनेवर वर्गपरत पदांचे सुमारे १८० ते २०० पदनामे व संवर्ग आहेत. यापैकी काही पदांची पदनामे समान आहेत. परंतु सदर पदांच्या वेतनश्रेणी व अर्हत भिन्न आहेत. प्रत्येक महानगरपालिकेने स्वतःचे सेवा भरती नियम तयार केलेले आहेत. तसेच स्वतंत्र वेतन आयोग व लबाद स्थापन करून वेतनश्रेणी निश्चित केल्या आहेत. हे पाहता महानगरपालिकांच्या सेवेतील किमान अधिकारी पातळीवरील तरी असमानता, राहू नये. म्हणून महानगरपालिकांच्या सेवांची (१) प्रशासकीय सेवा, (२) लेखा सेवा, (३) तांत्रिक सेवा या तीन सेवांचे विभागणी करून वर्गीकरणाच्या आधारावर /अधिका-यांचे पदनाम, पदांची संख्या व वेतनश्रेणी दर्शक अशा त्यांचा आकृतीबंध (Staffing Pattern) निश्चित करण्याची नाव शासनाच्या विनंती होती.

शासन निर्णय :-

१) राज्यातील २२ महानगरपालिकांमध्ये लोकसंख्या, क्षेत्रफळ आर्थिक स्त्रोत व त्याची वसुली, पायाभूत सोयी इत्यादी बाबी वर्गीकरण करताना विचारात घेण्यात आल्या. त्यानुसार राज्यातील २२ महानगरपालिकांच्या प्रशासकिय रचनेत सुसूत्रता आणण्यासाठी तसेच त्यांना राज्य / केंद्र शासनामार्फत देण्यात येणारे अनुदान व अर्थ सहाय्य देतांना त्यांचे स्वतःचे उत्पन्नाचे स्त्रोत विचारात घेवून निकष ठरविण्यासाठी सहाय्य व्हावे म्हणून, या २२ महानगरपालिकांचे खालील प्रमाणे वर्गीकरण करण्यास या आदेशान्वये मान्यता देण्यात येत आहे.

- “अ” वर्ग — बृहन्मुंबई महानगरपालिका, (१)
- “ब” वर्ग — पुणे, नागपूर महानगरपालिका (२)
- “क” वर्ग — पोपरी चिंचवड, ठाणे, नाशिक, नेवी मुंबई महानगरपालिका. (४)
- “ड” वर्ग — सोलापूर, औरंगाबाद, कल्याण - डोंबिवली, कोल्हापूर, सांगली, मिरज आणि कुपवाड, अमरावती, मिरज-भाईंदर, उल्हासगर, धांदेली, निजामपूर, अहमदनगर, अकोला, जळगाव, नांदेड - वाधाळा शहर, धुळे, माळेगांव महानगरपालिका. (१५)

यापुढे दर १० वर्षांनी जनगणनेची आकडेवारी उपलब्ध झाल्यानंतर लोकसंख्या महानगरपालिकांचे स्वतःचे दरडोई उत्पन्न, महानगरपालिकेचे दरडोई क्षेत्रफळ या बाबी विचारात घेवून शासन महानगरपालिकांचे फेर वर्गीकरण करेल.

२) महानगरपालिकांच्या वर्गीकरणाद्वारे गुंबई महानगरपालिका वगळून अन्य २० महानगरपालिकांमधील सेवांची परिशिष्ट-१ प्रमाणे (१) प्रशासकीय सेवा, (२) लेखा सेवा, (३) तांत्रिक सेवा या तीन सेवांमध्ये विभागणी करण्यास आणि परिशिष्ट-२ प्रमाणे महानगरपालिकेच्या सेवेतील ३८ संवर्गांतील अधिका-यांच्या पदांचे पदनाम, पदसंख्या व वेतनश्रेणी यांचा आकृतीबंध (Staffing Pattern) निश्चितीसाठी (गुंबई प्रांतीय मन्त्र आदेशानुसार १९४९ च्या कलम-४५, ४६, ४७, ५१, ५३, ५४ व ३४६ ते ३४८ आणि नागपूर शहर महानगरपालिका अधिनियम-१९४८ च्या कलम -४९, ५०, ५१ अन्वये प्राप्त अधिकारांतर्गत) या आदेशान्वये शासनाची मान्यता देण्यात येत आहे.

महानगरपालिकांच्या तिन्ही सेवांतर्गत विभाग व उपविभागांतील कामकाजचे स्वरूप पाहता आवश्यक असणाऱ्या अधिका-यांची संख्या व पदनाम यांना आढावा घेण्यात आले असून सदर आढाव्यानुसार "ब", "क" आणि "ड" वर्गांतील महानगरपालिकांच्या वर्गीकरण निहाल आवश्यक ३८ संवर्गांतील पदांचे पदनाम, पदसंख्या व वेतनश्रेणी निश्चित केली आहे.

(१) महानगरपालिकांचा विकास कानासाठी पुरेसा निधी उपलब्ध होणे आवश्यक आहे. त्यासाठी त्यांच्या आस्थापना खर्चावर नियंत्रण देखील राहणे गरजेचे आहे. महानगरपालिकांचे वर्गीकरण व ३८ अधिकारी संवर्गांतील पदांचा आकृतीबंध निश्चित करताना महानगरपालिकेच्या आस्थापना खर्चावर नियंत्रण राहण्यासाठी आरटीए जास्त ३५% खर्च खर्च मर्यादा ठेवण्यात येत आहे. आस्थापना खर्चांमध्ये वेतन, निवृत्तीवेतन, कार्यालयीन खर्च, वाहन, इंधन, स्टेशनरी, बैठकाखर्चातील खर्च, दुरुस्ती, महानगरपालिकेतील आढळत सोसाईंग मार्फत होणारी कामे यासाठी महापालिकेस येणारा खर्च याचा देखील समावेश राहील. आस्थापना खर्च ३० टक्केपेक्षा अधिक झाल्यास महानगरपालिकेने अत्यावश्यक असेल अशी प्रतिस्थिती वगळता नवीन पद निर्मितीचे प्रस्ताव शासनाकडे मंजूरीसाठी पाठवू नयेत.

(२) "ब" वर्ग महानगरपालिकेमध्ये "अतिरिक्त आयुक्त" या पदावर अखिल भारतीय सेवेतील अधिका-यांची प्रतिनियुक्तीने नियुक्ती करण्यात येईल. "क" वर्ग महानगरपालिकेतील "अतिरिक्त आयुक्त" पदावर ज्या रितीने शासन सेवेतील समकक्ष व योग्य अधिका-यातून प्रतिनियुक्तीने, ज्या पध्दतीने अधिकारी नियुक्ती केले जातील त्याच पद्धतीने व त्याच रितीने "ड" वर्ग महानगरपालिकेतील "उपायुक्त" पदावर नियुक्ती देण्यात येतील.

(३) "क" वर्ग महानगरपालिकेमध्ये "अतिरिक्त आयुक्त" हे पद १०६५०-१९८५० या वेतनश्रेणीतील समकक्ष व लेख्य अधिका-यातून यापुढी नॉनमंडळाने वेतनलेव्या दि. १० मे. २००४ च्या निर्णयप्रमाणे भरणार्ह्यात येईल, यथार्थ महानगरपालिकेच्या फक्त प्रशासकीय सेवेतील अधिका-यातून पदांतीने शासन मान्यतेवर भरणात येईल. महानगरपालिकेच्या तांत्रिक सेवा किंवा लेखा सेवेत "अतिरिक्त आयुक्त" पदावर पत्रवृत्ती देण्यात येणार नाही.

(४) प्रशासकीय सेवेतील अधिका-यांची (Non Technical) तांत्रिक व लेखा सेवेतील पदावर किंवा तांत्रिक व लेखा सेवेतील अधिका-यांचे प्रशासकीय सेवेतील पदावर बदलीने/प्रतिनियुक्तीने नेमणूक करता येणार आहे.

- (५) आकृतीबंध विशिष्टीमध्ये एखाद्या पदाची वेतनश्रेणी कोणत्याही महानगरपालिकेत कार्यरत अधिष्ठात्याच्या स्थानाच्या वेतनश्रेणीपेक्षा कमी दर्शविलेली असेल अशा प्रकरणी तो अधिकारी संबंधित पदावर सेवेत असेपर्यंत त्यास प्रतिकूल बदल होणार नाही.
- (६) आकृतीबंधामध्ये वर्गीकरण निहाय मंजूर केलेल्या पदसंख्येपेक्षा अधिक पदे एखाद्या महानगरपालिकेत राह्या मंजूर असतील आणि त्या पदावर अधिकारी कार्यरत असतील तर असे अधिकारी सेवेत असेपर्यंत किंवा ते पदोन्नत होईपर्यंत सदां जादा पदे अस्तित्वात राहतील, तद्नंतर असे जादा पदे आदेशात रद्द होतील स्थानिक परिस्थिती व गरज विचारात घेता या शासन निर्णयानुसार मंजूर पदांपेक्षा जास्त पदे किंवा अतिरिक्त पदे निर्माण करणे आवश्यक आहे. असे महानगरपालिकेत वाटल्यास आणि महानगरपालिकेचा आस्थापना खर्च विहित ठक्केदारीच्या गव्यापेक्षा कमी असल्यास महानगरपालिकेच्या प्रस्तावानुसार शासन जास्तीच्या आवश्यक पदांना स्वतंत्र आदेशाने मंजुरी देईल.

तसेच ज्या महानगरपालिकां मध्ये संविधानिका आणि इतर अत्यावश्यक पदांची मंजूर पदसंख्या आकृतीबंधान्वये दर्शविलेल्या पदांपेक्षा कमी असेल अशा मनपांनी योग्य त्या समर्थनासह प्रस्ताव शासनाकडे मंजुरीसाठी पाठवावेत.

- (७) मुख्याधिकारी संवर्गाच्या सेवेतील पदोन्नतीचे भुविष्ठितता घालविण्यासाठी शासन निर्णय क्रमांक : एमसीओ-१२९५/३३०८/प्र.क्र.१३८/१५/नवि-१४ दि. १० मे, २००४ नुसार "ब", "क" आणि "ड" वर्गातील सर्व महानगरपालिकेत मंजूर असलेल्या "सहाय्यक आयुक्त" "उपायुक्त" व समकक्ष पदांच्या ५० % पदावर मुख्याधिकारी संवर्गातील समकक्ष व योग्य अधिकाऱ्यांची नियुक्ती करण्यात येईल. "ड" वर्गात सगाविष्ट नवनिर्मित निरा-भाईंदर, भिवंडी, गळगाव, गजलेगाव, अहमदनगर, धुळे व अकोला आणि यापुढे निर्माण होणाऱ्या महानगरपालिकेत वर्ग-१ मधील ज्येष्ठ व योग्य मुख्याधिकार्यांना "उपायुक्त" व सध्या अस्तित्वात असलेल्या आणि परिशिष्ट - २ मधील मंजूर पदे विचारात घेऊन "अतिरिक्त आयुक्त" पदावर नियुक्त्या देण्यात येतील.
- (८) नगरपालिकांमध्ये मुख्याधिकारी यांचा प्रशासकीय कानकाजाचा अनुभव लक्षात घेता फक्त लोकसंख्येच्या निकषावर म्हणजेच ३ लाखापेक्षा अधिक लोकसंख्या झाल्यामुळे "अ" वर्ग नगरपालिकांचे महानगरपालिकेत रुपंतर होते, त्यामुळे त्याठिकाणी "मुख्याधिकारी" या ऐवजी "आयुक्त" पदनामाचा अधिकारी प्रशासकीय प्रमुख म्हणून नियुक्त होतो. त्यावेळी मुख्याधिकारी संवर्गातील अधिकाऱ्यांना महानगरपालिकेतील अतिरिक्त आयुक्त, उपायुक्त, सहाय्यक आयुक्त या सेवामध्ये त्यांच्या नगरपालिका या स्थानिक स्वराज्य संस्थेतील कामांचा अनुभव विचारात घेता नियुक्तीची संधी या विभागाच्या दिनांक १० मे, २००४ च्या शासन निर्णयान्वये मिळणार आहे. त्यामुळे राज्यातील मुख्याधिकारी संवर्गातील अधिकाऱ्यांच्या महानगरपालिकेतील विविध पदांवरील नियुक्त्याबाबत या विभागाचा शासन निर्णय दि. १०मे, २००४ अनुषंगाने आवश्यक ते सर्व बदल महानगरपालिकेतील अधिकारी/वर्मचारी पदांच्या एकत्रित संवर्ग (Common

Cadre) व एकत्रित सेवा प्रवेश नियम (Common Recruitment Rule) निश्चिती प्रसंगी करण्यात येतील.

- (९) महानगरपालिकांच्या अधिकाऱ्यांच्या ३८ संवगातील पदांच्या व्यतिरिक्त उर्वरीत संवगातील अधिकारी व इतर कर्मचारी यांच्या पदांचा आवृत्तीबंध लवकरच होणाऱ्या महानगरपालिकांच्या स्वतंत्र एकत्रित संवर्ग (Common Cadre) निश्चिती वेळी ठरविण्यात येईल.
- (१०) ज्या महानगरपालिकांची स्वतःची वैद्यकीय महाविद्यालये व परिवहन सेवा अस्तित्वात नाहीत त्यांना वगळून उर्वरित महानगरपालिकांसाठी वैद्यकीय अधीक्षक, अधिष्ठाता, परिवहन व्यवस्थापक, उप व्यवस्थापक व इतर संबंधित पदे मंजूर केली आहेत. तसेच ज्या महानगरपालिका खाजगीकरणामार्फत अभिकार्यांद्वारे परिवहन सेवा चालवतात. त्यांना या सेवांसाठी आवृत्तीबंधामध्ये दर्शविलेली संबंधित पदे मंजूर करण्यात येणार नाहीत. त्यांनी त्यांच्या आस्थापनेवरील मंजूर पदांमधून सदर गरज भागवावी.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने

॥ या दे ४

(ना. बा. पाटील)

प्रधानसचिव (२) महाराष्ट्र शासन

प्रति,

मा. मुख्यसचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई-४०००३२.
मा.प्रधानसचिव, मुख्यमंत्री सचिवालय, मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२
सह सचिव/उप सचिव, मुख्यमंत्री सचिवालय, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
मा.मुख्यमंत्र्यांचे जनसंपर्क अधिकारी, मुख्यमंत्री सचिवालय, मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२
मा.राज्यमंत्री, नगर विकास यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२
मा.प्रधानसचिव, विधी व न्याय विभाग, मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२
मा.प्रधान सचिव, सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
मा.प्रधान सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२
मा. प्रधानसचिव/सचिव, सर्व मंत्रालयीन विभाग.
मा.प्रधानसचिव -१/२ नगर विकास विभाग यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२
मा.महालेखाकार, (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र १/२ मुंबई/नागपूर
मा.महालेखाकार, (लेखा परिक्षा), महाराष्ट्र १/२ मुंबई/नागपूर
संचालक, नगरपालिका प्रशासन संचालनालय, वरली मुंबई ४०००२५.
संचालक, नगररचना, पुणे
विभागीय आयुक्त, सर्व महसूल विभाग
मुख्य लेखापरिक्षक, स्थानिक निधी लेखा, मुंबई
उपमुख्य लेखापरिक्षक, स्थानिक निधी लेखा, सर्व महसुली विभाग
आयुक्त, महानगरपालिका (सर्व)
सह सचिव/उप सचिव/ अवर संचिव, नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
जिल्हा कोषागार अधिकारी, सर्व जिल्हे
मुख्याधिकारी, नगरपालिका (सर्व)
नगर विकास विभागातील सर्व कार्यासम अधिकारी, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
निवडनस्ती (नवि -२४).

परिशिष्ट - १ : महानगरपालिका सेवांचे विभाग आणि उपविभाग तपशिल.

१) प्रशासकीय सेवा				२) लेखा सेवा	
१) सामान्य प्रशासन विभाग	२) प्रभाग प्रशासन विभाग	३) महसूल विभाग	४) महानगरपालिका सचिवालय	१) लेखा व वित्त विभाग	२) लेखा परिक्षण विभाग
मोदणी शाखा	प्रभाग प्रशासन	मालमत्ता कर निर्धारण	सभ्य व्यवस्थापन	लेखा विभाग	लेखा परिक्षण विभाग (जमा)
आस्थापना	प्रशासन	मालमत्ता कर संकलन	समित्यालय व्यवस्थापन	अर्थसंकल्प इ.	लेखा परिक्षण विभाग (खर्च)
अभिलेखा कक्ष	दारिद्र्य निवृत्तन कक्ष	नाहिबत कर			
जनसंपर्क विभाग	महिला व बाल विकास	बाजार परवाने फी संकलन			
विभागीय योजनी कक्ष	उद्योग विभाग	मालमत्ता विनियोग			
गिडडणूक शाखा		विनियोग			
सुरक्षा कक्ष		नकाशे कर			
सामाजिक न्याय व स.क.					
त्रिधी					
क्रिडा व सांस्कृतिक कार्य					
कामगार					
भांडार					
खरेदी					
साक्षिकी					

३) महापालिका तांत्रिक सेवा

(१)सार्वजनिक आरोग्य व स्वच्छता विभाग	(२)कृषकिय आरोग्य विभाग	(३)सार्वजनिक बांधकाम विभाग	(४)प्राणी पुरवठा व मत्तनिः सारण विभाग	(५)नगर नियोजन विभाग	(६)शहर वाणिज्य व उद्योग विभाग	(७) ई प्रशासन	(८) पर्यावरण विभाग	(९)शिक्षण सेवा	(१०)परिवहन सेवा	(११) अग्नीशमन सेवा
घनकचरा व्यवस्थापन विभाग (संकलन)	सुगंधालय व्यवस्थापन	सा.बा.वि. (इमारती व रस्ते)	घाणी पुरवठा	नगर रचना विभाग	शहर वाणिज्य व उद्योग विभाग	ई प्रशासन	पर्यावरण विभाग	पूज्य प्राथमिक शिक्षण	सामान्य प्रशासन व आस्थापना	अग्निशमन विभाग
घनकचरा व्यवस्थापन विभाग (वाहयुक्त)	जैव वैद्यकीय कचरा व्यवस्थापन विभाग	सा.बा.वि. (प्रकल्प)	मत्तनिः सारण विभाग	अतिरिक्त निर्मूलन विभाग		भौगोलिक माहिती सूचना प्रणाली	वने व उगळे	प्राथमिक शिक्षण मंडळ	आधार व्यवस्थापन व वाहयुक्त प्रवर्तन विभाग	
घनकचरा व्यवस्थापन विभाग (प्रक्रिया)	कुटुंब कल्याण विभाग	सा.बा.वि. (विद्युत)		अतिरिक्त बांधकाम				माध्यमिक शिक्षण मंडळ	कार्यशाळा व्यवस्थापन	
	जंतुनाशक फवारणी विभाग	सा.बा.वि. (व्यहन विभाग)		निर्मूलन विभाग				उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग	मंडार व खरेदी विभाग	
	साध सौग नियंत्रण विभाग	मालमत्ता व्यवस्थापक						व्यवसायिक शिक्षण विभाग		
	पशुसंरक्षण									

परिशिष्ट - २ : महानगरपालिकेच्या अधिकार संवर्गातील आकृतीबंध (गट ब, क, ड)

पदनाम, कमाल पदांची संख्या, वेतनश्रेणी इ. जा तपशिल

अ. क्र.	पदाने नांव	ब वर्ग महानगरपालिका		क वर्ग महानगरपालिका		ड वर्ग महानगरपालिका	
		पद संख्या	वेतनश्रेणी	पद संख्या	वेतनश्रेणी	पद संख्या	वेतनश्रेणी
१	अतिरिक्त अधिकारी	१	अतिरिक्त अधिकारी	१	१०५०० - १२०००	-	-
२	उपायुक्त	४	१२००० - १६५०० / १०५५० - १५८५०	३	८००० - १३५००	२	८००० - १३५००
३	सहाय्यक आयुक्त	८	८००० - १३५००	५	६५०० - १०५००	४	६५०० - १०५००
४	मुख्य निरीक्षक संकलन अधिकारी	१	१०५५० - १२०५०	१	८००० - १३५००	१	८००० - १३५००
५	सहाय्यक मुख्य निरीक्षक संकलन अधिकारी	२	८००० - १३५००	२	६५०० - १०५००	१	६५०० - १०५००
६	महिला व बाल विकास अधिकारी	१	१३५००-१५५००	१	८०००-१३५००	१	६५००-१०५००
७	समान विभाग अधिकारी	१	१०५००-१५५००	१	८०००-१३५००	१	६५००-१०५००
८	कार्य / विधी अधिकारी	१	८००० - १३५००	१	६५०० - १०५००	१	६५०० - १०५००
९	सुरक्षा अधिकारी	१	८००० - १३५००	१	६५०० - १०५००	१	६५०० - १०५००
१०	सांख्यिकी अधिकारी	१	६५०० - १०५००	१	६५०० - १०५००	१	६५०० - १०५००
११	अभिज्ञान	२	६५०० - १०००	१	६५०० - १०००	१	६५०० - १०००
१२	प्रशासनिक सहाय्यक / सहाय्यक	१	१८००० - १९२००	१	१०५५० - १२०५०	१	१०५५० - १२०५०
१३	प्रशासनिक अधिकारी	१	६५०० - १०५००	१	६५०० - १०५००	०	-
१४	अध्यक्ष	१	४००० - ६२००	०	-	०	-
१५	मुख्य लेखाधिकारी	१	१०००० - १५२००	१	१०००० - १५२००	१	८००० - १३५००
१६	मुख्य लेखा परिक्षक	१	१०००० - १५२००	१	१०००० - १५२००	१	८००० - १३५००
१७	लेखा अधिकारी	२	६५०० - १०५००	१	६५०० - १०५००	१	६५०० - १०५००
१८	उपमुख्य लेखा परिक्षक	२	६५०० - १०५००	१	६५०० - १३५००	१	६५०० - १०५००
१९	पैसांकिय (आरोग्य) अधिकारी	२	१०५५० - १२०५०	१	१०५५० - १२०५०	१	८००० - १३५००
२०	सहाय्यक सार्वजनिक आरोग्य अधिकारी	१	८०००-१३५००	१	८०००-१३५००	१	६५००-१०५००
२१	पत्र, शब्द चिकित्सक / संचालित अधिकारी	१	१००००-१५२००	१	८०००-१३५००	१	८००० - १३५००
२२	शहर शांति / पत्र अधिकारी	२	१५२०० - १८३००	१	१३५०० - १६५००	१	१०५५०-१२०५०
२३	कार्यकारी अधिकारी	२	१०५५० - १२०५०	२	१०५५०-१२०५०	२	१०५५०-१२०५०
२४	उप अधिकारी	६	८००० - १३५००	४	८००० - १३५००	३ + १	८०००-१३५००
२५	उप अधिकारी (प्र.ग.)	२	८००० - १३५००	१	८००० - १३५००	१	८००० - १३५००
२६	उप संचालक नगर रचना	१	१०५५०-१२०५०	१	१०५५०-१२०५०	१	१०५५०-१२०५०
२७	सहाय्यक संचालक नगर रचना	१	८०००-१३५००	१	८०००-१३५००	१	८०००-१३५००
२८	मिस्ट्रीम मॅनेजर (ई-प्रशासन)	१	१०५५० - १२०५० / ८००० - १३५००	१	८००० - १३५००	१	६५०० - १०५००
२९	प्रकारण संवर्धन अधिकारी	१	१०००० - १५२००	१	१०००० - १५२००	१	८००० - १३५००
३०	अभिज्ञान (डीन)	१	१२०००-१५५००	१	१२०००-१५५००	-	१२०००-१५५०० / १०५५०-१२०५०
३१	वैद्यकीय अधिकारी (मौखिक सुपरिटेण्डंट)	१	१२००० - १५५०० / १०००० - १५२००	१	१००००-१५२००	-	१००००-१५२००
३२	शिक्षणाधिकारी	१	८०००-१३५००	१	८०००-१३५००	१	८०००-१३५०० / ६५००-१०५००
३३	प्रशासनाधिकारी (शिक्षण पंडित)	२	६५००-१०५००	२	६५००-१०५००	२	६५००-१०५००
३४	परिवहन व्यवस्थापक	१	१२००० - १५५०० / १०५५० - १२०५०	१	१०५५० - १२०५०	१	८०००-१३५००
३५	उप परिवहन व्यवस्थापक	१	१०५५० - १२०५० / ८००० - १३५००	१	८०००-१३५००	१	८०००-१३५००
३६	आजार व्यवस्थापक	१	६५००-१०५००	१	६५००-१०५००	१	६५००-१०५००
३७	मुख्य अभियंता अधिकारी	१	१२०००-१५५००	१	१००००-१५५००	१	८०००-१३५००
३८	सहाय्यक अभियंता अधिकारी	१	१००००-१५५००	१	८०००-१३५००	१	६५००-१०५००